

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/40/2020
Identifikačné číslo spisu: 5418010191
Dátum vydania rozhodnutia: 09.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5418010191.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 9. decembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného V. R. o dovolaní obvineného podanom proti trestnému rozkazu Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 2T/51/2018 z 26. septembra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. R. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Dolný Kubín trestným rozkazom sp. zn. 2T/51/2018 z 26. septembra 2019 uznal (okrem iných aj) obvineného V. R. za vinného zo spáchania trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 221 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe podrobne uvedenom v skutkovej vete označeného trestného rozkazu.

Za to bol obvinenému R. podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia; zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil výrok o treste uloženom obvinenému V. R. rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 16T/118/2016 z 11. októbra 2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, ako aj výrok o treste uloženom obvinenému V. R. trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 15T/2/2018 z 12. marca 2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresný súd postupom podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvineným V. R. a T. D. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému O. C., nar. XX. M. XXXX, bytom A. XXX, škodu vo výške 340,00 Euro; podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému V. R.

povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti A. U. A., s.r.o., so sídlom G. XXXX/XX, A., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 496,00 Euro. Naproti tomu okresný súd postupom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodenú spoločnosť A. U. A., s.r.o., so sídlom G. XXXX/XX, A., IČO: XX XXX XXX, so zvyškom jej nároku na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Napokon okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému V. R. povinnosť nahradiť poškodenému O. C., nar. XX. M. XXXX, bytom O. XXXX/XX, C., škodu vo výške 600,00 Euro.

Obvinený V. R. doručil 31. decembra 2019 okresnému súdu vlastnoručne spísané podanie označené ako „Dovolanie“, v obsahu ktorého uviedol nasledovné: „Dňa 30.9.2019 mi bol doručený trestný rozkaz, sp. zn. 2T/51/2018 nakoľko som sa nestihol v uvedenom čase odvolať z dôvodu psychických problémov tak vás žiadam o znovu prehodnotenie veci a žiadam o riadne pojednávanie v trestnej veci nakoľko som nevinný v plnom rozsahu. Týmto Vás žiadam o zastavenie rozsudku a znovu prehodnotenie trestnej veci. Preto podávam dodatočne odvolanie respektíve dovolanie. S dôvodu že som nebol v čase prijatia rozsudku spôsobilý tak to podávam teraz. Za porozumenie Vám vopred ďakujem (č. l. 382 spisu)“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec v zmysle § 382 Trestného poriadku, pričom po vykonaní formálneho prieskumu zistil, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku.

Podľa § 373 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku môže obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu. Ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolaťela podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Z obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil, že obvinený V. R. nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu.

K tomu je potrebné dodať, že na výzvu okresného súdu (č. l. 440 spisu), ktorá mu bola v súlade s § 373 ods. 3 Trestného poriadku doručená do vlastných rúk 29. októbra 2020 (č. l. 439 spisu), obvinený uvedený nedostatok neodstránil a ani nepreukázal, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na obsah stanoviska prijatého 17. júna 2020 Trestnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. Tpj 47/2020-1 (majúcim materiálny podklad v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/20/2018 z 23. apríla 2018), ktoré poskytuje odpoveď na otázku, prečo v predmetnej trestnej veci najvyšší súd nepostupoval súčasne aj podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku:

Trestný poriadok v ustanoveniach § 373 ods. 1, ods. 2 výslovne rozlišuje medzi povinnosťou obvineného a osoby uvedenej v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a povinnosťou obvineného byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Ak obvinený alebo niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podajú dovolanie v rozpore s § 373 ods. 1 Trestného poriadku inak ako prostredníctvom obhajcu, je tento nedostatok odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu (§ 376 Trestného poriadku). Výplýva to zo znenia ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého povinnosť poučiť a vyzvať dovolaťela na odstránenie tohto nedostatku v určenej lehote prináleží súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, pričom ustanoví

obhajcu v takýchto prípadoch môže iba predseda senátu súdu prvého stupňa, a to len vtedy, ak obvinený nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby.

Riadne splnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku prvostupňovým súdom ex lege nahrádza postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. Na odmietnutie dovolania podaného obvineným, resp. niektorou z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu, že toto nie je podané prostredníctvom obhajcu, tak nie je predchádzajúci postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku potrebný.

Dovolací súd je ale s poukazom na ustanovenia § 373 ods. 2, ods. 4 Trestného poriadku povinný postupovať podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, ak po predložení veci zistí, že obvinený, prípadne niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku síce podali dovolanie prostredníctvom obhajcu, ale toto zastúpenie sa netýka ďalšieho konania, resp. v jeho priebehu zaniklo.

Procesná situácia predpokladaná v predchádzajúcom odseku tohto uznesenia v posudzovanej trestnej veci nenastala. Preto najvyšší súd poukazuje na skôr podrobne opísaný procesný postup okresného súdu, keď tento postupoval riadiac sa § 373 ods. 3 Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva, že akákoľvek ďalšia procesná ingerencia najvyššieho súdu v zmysle § 379 ods. 1 Trestného poriadku bola v trestnej veci obvineného vylúčená. Inak povedané, najvyšší súd s odkazom na správny a zákonný skorší postup okresného súdu, s poukazom na § 373 ods. 3 Trestného poriadku, nemal povinnosť opätovne suplovať činnosť okresného súdu, na ktorú obvinený žiadnym procesne relevantným spôsobom nereagoval, čím sa efektívne pripravil o možnosť „kvalifikovane“ podať mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie.

Najvyšší súd nad rámec uvedeného na záver dodáva, že aj v prípade splnenia podmienky povinného právneho zastúpenia obvineným v dovolacom konaní by najvyšší súd nemohol predmetnú vec podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu. V danej trestnej veci totiž rozhodol okresný súd trestným rozkazom, proti ktorému obvinený nepodal v zákonnej lehote odpor, čo ostatne najvyšší súd nepriamo - a nie samoučelne - zdôraznil v obsahu predchádzajúceho odseku tým, že právo obvineného podať kvalifikované dovolanie označil len v úvodzovkách, a to s poukazom na nasledovné:

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Obvinený je oprávnený podať dovolanie vo svoj prospech proti výroku rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorý sa ho priamo týka. Obvinený môže podať dovolanie aj z dôvodu, že v takomto rozhodnutí určitý výrok chýba (nebol urobený). Obvinený je však oprávnený podať dovolanie výlučne za predpokladu, že podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, o tomto opravnom prostriedku bolo rozhodnuté, a je naplnený niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený (alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku) a rovnako generálny prokurátor teda môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Tým, že obvinený nepodal proti trestnému rozkazu odpor, deklaroval svoju spokojnosť s rozhodnutím súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch a preto sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ktorých sa nepodaním odporu vzdal. Nakoľko je trestný rozkaz rozhodnutie súdu prvého stupňa a nie rozhodnutie súdu druhého stupňa (viď § 369 ods. 2 Trestného poriadku), s poukazom na vyššie uvedené právne úvahy dovolanie mohol podať len minister

spravodlivosti na podnet.

Riadiac sa uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, t. j. dovolanie obvineného V. R. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol nakoľko je zřejmé, že neboli splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.